

O ÎNTÂLNIRE ÎN RECITAL

ÎNTÂLNIREA de Nadas Péter ●
TEATRUL NAȚIONAL DIN TÂRGU-MUREȘ, secția maghiară ● **Data reprezentației:** 11 mai 1997 ● **Regia:** Kovács Levente ● **Decorul:** Labancz Klára ● **Muzica:** Csíky Csaba ● **Distribuția:** Farkas Ibolya (Maria), Sebestyén Aba (Tânărul); la percuție: Csíky Csaba, la vioară: Varga Réka.

Când cineva re trăiește, povestindu-l, coșmarul unei vieți consumate între extremele iubire și ură, e greu să spui ce e mai tulburător: experiența parcursă (și relatată acum) sau starea pe care i-o produce subiectului rememorarea. Succesul literaturii bazate pe memoria afectivă stă cel mai adesea în forța de a se mobiliza sufletește și de a-și comunica trăirile a celui ce scoate din tăcerea timpului momentele de care are nevoie pentru a se motiva în prezent. Așa se întâmplă și în spectacolul cu piesa **Întâlnirea** de Nadas Péter, datorită mai ales strălucitoarei interpretări a lui Farkas Ibolya.

Biografia Mariei este doar în unele privințe șocantă. Faptul de a descoperi că a fost spionată și trădată de bărbatul iubit este, cu siguranță, întâmplarea care justifică drama personajului, deși tema aceasta (iubirea manipulată) nu este, ca și altele prezente în text, chiar originală. Ceea ce le conferă anvergură și o semnificație în plus este tocmai revalorizarea lor prin prisma situației-limită trăite cu intensitate de eroină în clipa povestirii, care e și a acțiunii piesei. Hotărâtă să-și pună capăt zilelor, Maria își revizuieste trecutul ei de umilință, cu patos, dar și cu tragismul inherent gestului final. Spovedania are loc în prezența fiului ei care, prin asemănare fizică, îl readuce în prezent pe vechiul iubit, producând o situație ambiguă în relația dintre cele două personaje. Nu mai este atât de clar, moment de moment, cui i se adresează Maria, pe cine implică în rechizitoriul ei. (Mizează profitabil, în spectacol, pe acest echivoc atât regizorul, cât și interpreta.) Din aceste pricini, lungul ei monolog se desface

într-o suită de scene retrăite, în care iubirea de odinioară pentru cel ce a trădat-o se suprapune dragostei materne prezente. Actrița joacă excepțional, elaborat dar nu mai puțin emoțional, această confuzie a sentimentelor, trecând de la tandrețe la revoltă, de la căldură la dispreț și indignare, într-o infinitate de nuanțe în care timpii existenței și ai amintirii se amestecă, făcând să explodeze suferința. Recompunând mecanismul unui traseu ce-i pare adesea străin, ea descoperă resorturile comportamentelor, are revelația inadecvării și se îndoiește asupra puterii de apărare a ființei umane. Plânge, disperă sau recade în mrejele iubirii pasionale, într-o cavalcadă a trăirilor haotice. Fiul pare, de la un moment dat, doar un martor, prezența lui e fantomatică – o umbră chemată din neant de delirul celei care pare a fi pierdut sensul real al lucrurilor. Spectacolul acestui delir suprarealist, chiar dacă de o concretețe derutantă, e condus de actriță cu mână sigură. Farkas Ibolya ne atrage în abis, lăsându-ne doar rareori posibilitatea distanțării, și se proiectează maiestuoasă, inflexibilă în universul sentimentelor, pe care eroina vrea să-l purifice. Există și o componentă ritualică importantă în reconstituirea pe care o inițiază Kovács Levente, creatorul spectacolului. Activitățile casnice capătă și ele aspect de ceremonial. Culminantă este însă scena în care mama își spală fiul trecându-i lin, tandru, dar cu câtă nădejde, mâna pe trupul gol, pentru a-l asigura parcă – și a ne asigura – de perenitatea gesturilor simple și adevărate. Farkas Ibolya oficiază cu maximă emoție și semnificație acest ritual. Spectacolul beneficiază de un comentariu muzical „pe viu”, susținut de Csíky Csaba (care este și autorul partiturii) și Varga Réka; acesta menține atmosfera într-o cheie a suspansului grav, impresionantă. De altfel, recitalul excepțional al actriței care este Farkas Ibolya, aflată într-o formă profesională de vârf, este pus în valoare prin toate mijloacele spectacolului.

Profesorul

Așa îi spunem cu toții. Pentru că Ion Zamfirescu, profesor universitar doctor docent, la cei 90 de ani ai săi, a fost și este, pentru noi, Profesorul.

S-a născut la 7 august 1907, la Craiova. O viață de aproape un secol – și dea Domnul ca și centenarul să-l găsească la fel de viguros, de harnic și de activ –, petrecută pe băncile școlii, ca elev și student, apoi la catedră, fie la liceu, fie la Universitate, învățându-i pe alții. O vastă cultură clasică, îmbrățișând domenii variate ale spiritualității umane, de la filosofie și psihologie, la sociologie și istorie, de la etică și estetică, la literatură și teatru, a constituit armătura solidă a unei personalități ce s-a afirmat cu proeminență în viața culturală și teatrală a țării.

Ion Zamfirescu a predat la Universitate filosofia culturii și filosofia istoriei. A publicat peste douăzeci de cărți, cu o tematică extrem de variată – „Spiritualități românești”, „Orizonturi filosofice”, „Destinul personalității”, „Istoria universală a teatrului” (3 volume), „Teatrul european în Secolul luminilor”, „Drama istorică universală și națională” –, precum și memorialistică, toate vădind, pe lângă erudiție, o profundă dragoste de oameni și o convingere neștrămutată în forța de comunicare a artei scenice. Cărțile Profesorului sunt și cărți ale vieții, înmagazinând și transmițând o bogată și rodnică experiență, o gândire activă, o reconfortantă atitudine de admirație lucidă și respect față de personalitățile pe care le evocă, față de realele valori ale culturii românești.

Prezența sa la numeroase reuniuni de cultură teatrală a însemnat întotdeauna un apel la reflecție asupra valorilor perene ale teatrului, dincolo de mode și modele ale clipelor, cucerind prin coerența și claritatea ideilor, calitatea oratorică a discursului, prin raționalitatea, nu lipsită de căldură emoțională, a argumentației.

La împlinirea vârstei de 90 de ani, îi urăm Profesorului sănătate și putere de muncă. La mulți ani, domnule Profesor!

DOINA PAPP

MARGARETA BĂRBUȚĂ

Aniversări